

Masteroppgavens relevans for mitt virke som lektor

Som norsklærer opplever jeg det som interessant å lese bøker elever liker og opplever som fengende. Etter at *Dette livet eller det neste* ble tildelt *Ungdommens Kritikerpris* i 2018 var det også først fremst ungdommenes engasjement som gjorde meg nysgjerrig på Demian Vitanza sin roman. Å skulle ta en bok som er basert på en dømt fremmedkriegers historie inn i klasserommet bød imidlertid på problemer, både når det kom til innfallsvinkel og hvordan jeg skulle imøtekomme elevenes reaksjoner. Samtidig fant jeg temaet for viktig til at jeg ikke skulle tørre å gripe fatt i det.

Ved å kombinere sjangertrekk fra både sakprosa og skjønnlitteratur, skaper Vitanzas roman en tvetydig lesekontrakt. Dette belyser også et av debattens store spørsmål, som handler om hvorvidt *Dette livet eller det neste* kan kategoriseres som en roman, når dens innhold står i et referensielt forhold til en virkelig person og hendelser. Som min oppgave peker på, er dette noe læreren også bør være bevisst i en undervisningssituasjon. For det første må man ta stilling til om, og eventuelt når, elevene skal bli gitt ekstratekstuell kunnskap. Ved å gå inn i bokens egne tematiseringer av forholdet mellom fiksjon og virkelighet, argumenterer jeg for at dette noe læreren til en viss grad kan kontrollere. Med dette grepet kan man også involvere elevene til å ta stilling til om de kan stole på det de leser, ved å ta utgangspunkt i at det i Vitanzas tilfelle er snakk om «fiksjonalisering».

Min oppgave viser at det å jobbe med kompliserte tekster også kan føre til en bevissthet om forskjellen på sakprosa og skjønnlitteratur, i tillegg til å engasjere og utvikle elevenes evner til kritisk tenkning, refleksjon og vurdering – som er vektlagt som en viktig del av lesekompetansen, både i Fagfornyelsen og den nye overordnede delen av læreplanen. Ved å presentere boken som fiksjon, vil jeg også argumentere for at man kan involvere elevene til å være kritiske til det de leser, ved å ta utgangspunkt i Tariq sin fortelling og hvordan den i seg selv problematiserer forholdet mellom fiksjon og virkelighet. Dette er alle viktige erfaringer, som jeg ønsker å ta med meg videre i mitt virke som lektor, samtidig som at jeg har tro på at denne oppgavens innsikt og refleksjoner kan videreføres til andre verk, med mer eller mindre samme problemstillinger.